

Disse mine mindste

Ugens vers

"Og kongen vil svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig" (Matt 25,40).

Introduktion

Efter at have set, at Jesus i sit liv var optaget af at hjælpe andre, især nødlidende og fortabte, kan vi forvente, at Jesus også havde meget at sige om dette at tage sig af andre. Og det havde han.

Jesu lære er praktisk og fokuserer på, hvad det vil sige at leve som Guds efterfølgere. Jesus formaner os til at handle retfærdigt, venligt, og barmhjertigt, ligesom han selv gjorde, mens han var her på jorden. Hvis vi ønsker at følge hans eksempel, vil vi hjælpe andre, ligesom han gjorde.

Jesus talte også om Himmeriget. I Jesu beskrivelse er Himmeriget en virkelighed, som vi kan være en del af her og nu. Det er en levemåde med andre prioriteringer og værdinormer og moral end det, vi finder i jordiske riger. Jesu lære skitserede grundværdierne i hans rige. Den har et stærkt fokus på, hvordan vi tjener Gud og hjælper vores medmennesker. Vi opdager, at tjeneste for andre og det at have omsorg for deres behov og løfte dem op, er en af de måder, hvorpå vi direkte kan tjene Gud.

Ugens tekster

- Matt 5,2-16.38-48
- Rom 12,20-21
- Luk 16,19-31; 12,13-21
- Matt 25,31-46

Introduktion til Bjergprædikenen

Bjergprædikenen er Jesu længste prædiken eller samling af undervisning. Hans tre kapitler lange oversigt over livet i Guds rige begynder med en erklæring om værdier, der er blevet kendt som saligprisninger.

Matt 5,2-16

Hvilke fællestræk er der mellem de ni slags mennesker, som Jesus beskriver som salige?

Ordene har en dyb åndelige anvendelse; men vi må ikke glemme deres praktiske side. Jesus talte om at se både vores egen fattigdom og verdens. Han talte også om retfærdighed, ydmyghed, barmhjerlighed, fredsstiftelse og hjertets renhed. Vi bør lægge mærke til den praktiske forskel, disse egenskaber vil gøre i vores liv og i verden. En sådan praktisk læsning understreges i Jesu næste udtalelse, hvor han formanede disciplene om at være verdens salt og lys (Matt 5,13-16).

Når salt og lys bruges på den rette måde, vil de gøre en forskel. Salt fremhæver smag og konserverer den mad, det tilsættes. Det symboliserer det gode, vi bør gøre for dem, vi færdes iblandt. På samme måde skubber lyset mørket bort og afslører forhindringer og farer. Dermed gør det et hus eller en by et trygkere sted og giver et navigationspunkt, selv når man er et godt stykke derfra. Som et lys i en mørk nat, sagde Jesus, "skal jeres lys skinne for menneskene, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene" (Matt 5,16).

Både symbolet med lys og med salt peger på vores ansvar som disciple mht. indflydelse på og forbedring af vore medmenneskers tilværelse. Vi er salt og lys, når vi lever et liv, hvori vi sørger på den rette måde, har rene hjerter, udøver ydmyghed, viser barmhjertighed, stifter fred og udholder forfølgelse. Jesus begynder altså sin prædiken med et kald til at legemliggøre hans riges ofte undervurderede værdier.

Til at
tænke over

På hvilke måder fungerer din lokale menighed som salt og lys i lokalsamfundet? Hvordan er lokalsamfundet blevet et bedre sted takket være jeres menighed? Hvilken forskel ville det på den anden side gøre, hvis I nedlagde menigheden?

Overvind det onde med det gode

Når vi tænker på, hvad Jesus lærte, er det værd at huske de mennesker, han talte til, og de forhold, de levede under. Jesus var begyndt at tiltrække store skarer fra de områder, hvori han havde arbejdet (se Matt 4,25: 5,1). De fleste af dem var helt almindelige mennesker, som levede under Romerrigets styre; men nogle af dem var jødiske herskere og religiøse ledere. Almindelige menneskers tilværelse var vanskelig. De havde få muligheder, var tynget af tunge skatter og bebyrdet med religiøse traditioner.

Når Jesus underviste disse mennesker, var han tydeligt optaget af at tilbyde dem en måde, hvorved de kunne leve godt og med værdighed og mod uanset deres situation. Vi finder et eksempel i Matt 5,38-48. Disse udtalelser – "vend også den anden kind til", "giv dem også kappen", "gå en ekstra mil" – er så kendte, at de indgår som almindeligt kendte fraser i mange sprog. Men dette kan ofte komme til at skjule de radikale handlinger og holdninger, som Jesus lærer.

De scenarier, som Jesus beskrev, var almindelige hændelser for mange af hans tilhørere. Ofte blev de voldeligt angrebet af deres "overordnede" eller herrer. De stod ofte i gæld og mistede deres ejendom til udlejere eller ågersvende. Ofte blev de presset til arbejde af de okkuperende romerske soldater. Jesus lærte folket at svare med hæderlighed og at behandle deres undertrykkere bedre, end de fortjente, for på dem måde at modsætte sig tabet af deres egen menneskelighed. Selv om disse undertrykkere forsøgte at udøve deres magt, havde folket altid friheden til at vælge, hvordan de ville reagere. Ved at reagere uden vold og med gavmildhed ville de afsløre undertrykkelsens ondskab og uretfærdighed.

Matt 5,38-48
Rom 12,20-21

Til at
tænke over

Sammenlign de to tekster. Hvordan skal vi omsætte disse radikale principper i vores eget liv?

Jesus opsummerede hele "loven og profeterne", alle de hellige skrifter, som vi ofte kalder Det Gamle Testamente, i et enkelt princip, som er blevet kendt som den gyldne regel: "Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem" (Matt 7,12). Hvordan kan du her og nu gøre en indsats for at følge det, Jesus her befaler os, uanset hvad det vil koste?

Den barmhjertige samaritaner

Luk 10,25-27

Den lovkyndige, som stillede Jesus spørgsmålet, kom med en standardopssummering af de gammeltestamentlige bud om, hvordan man skulle leve et gudfrygtigt liv. Hvordan hænger disse to bud sammen?

Når Jesus blev udspurgt, afsluttede han tit sine svar med en konklusion, der var meget anderledes, end spørgeren forventede. I forbindelse med påbuddet i 3 Mos 19,18: "du skal elske din næste som dig selv", lader det til, at mange af de religiøse ledere på Jesu tid havde tilbragt meget tid og energi på at debattere omfanget af og grænserne for dette "nabo"-princip.

Jesus havde allerede forsøgt at udvide sine efterfølgeres forståelse af det udtryk, idet han formanede dem til ikke alene at elske deres næste, men at gøre godt mod alle: "Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige" (Matt 5,44-45).

Men da en ekspert i loven forsøgte at sætte Jesus på prøve, tyede eksperten til det meget debatterede spørgsmål: "Hvem er så min næste?" (Luk 10,29). Som svar fortalte Jesus historien om den barmhjertige samaritaner; men det egentlige svar på den lovkyndiges spørgsmål var ikke at definere begrebet "næste". I realiteten sagde Jesus: "Gå og vær en næste for alle, som har brug for din hjælp" (se Luk 10,36-37).

Luk 10,30-37

Hvilken betydning har den kontrast, som Jesus opstiller mellem de tre personer, som så den nødlidende mand i vejsiden?

Som det var almindeligt i Jesu undervisning, rettede han sin hårdeste kritik mod dem, der hævdede at være religiøse, men som udviste meget lidt omsorg for andre mennesker. "I fortællingen om den barmhjertige samaritaner giver Kristus et eksempel på sand gudsfrygt. Han viser, at den ikke består af systemer, trosbekendelser eller ritualer, men i at udføre kærlige gerninger, at gøre mest muligt godt mod andre og i ægte barmhjertighed" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 359).

I sit svar peger Jesus på en udenforstående, en der ikke blev opfattet som tro imod Gud, for at vise, hvori Guds kald består til alle, der hævder at være hans efterfølgere. Når vi ligesom de første lyttere kommer til Jesus og spørger, hvad vi skal gøre for at arve evigt liv, er hans svar, at vi skal gå og være næste for enhver, som er i nød.

Den rige mand og Lazarus

I lignelsen om den rige mand og Lazarus (se Luk 16,19-31) opstiller Jesus kontrasten mellem to mænds tilværelse, den ene rige, den anden fortvivlende fattig. I et samfund, hvor der ikke fandtes social understøttelse, offentlige hospitaler eller suppekøkkener, var det almindeligt for de nødstedte, handicappede eller på anden måde underprivilegerede at tigge uden for de riges hjem. Det blev forventet, at de rige skulle være gavmilde og dele en smule af deres rigdom for at hjælpe de fattige. Men i denne historie var den rige mand "ganske uberørt af sin lidende broders trang" (Ellen White, *Lys over Hverdagen*, 2. bind, s. 55). I livet var deres forskellige omstændigheder uforandret; men i døden blev deres stilling i Guds øjne dramatisk ombyttet.

Luk 16,19-31
Luk 12,13-21

Hvilke ligheder og forskelle er der mellem disse to historier, og hvad lærer de os samlet?

Intet i disse historier antyder, at de rige mænd havde opnået deres rigdom ulovligt. Måske havde de begge arbejdet hårdt, været forsigtige forvaltere og var blevet velsignet af Gud. Men noget synes at være gået galt i deres holdning til livet, Gud, penge og andre mennesker, og dette kom evigt og i høj grad til at koste dem.

Jesus benyttede en på den tid populær fremstilling af livet efter døden. Historien om den rige mand og Lazarus lærer os, at de valg, vi foretager i dette liv, har betydning for det næste. Den måde, vi reagerer på dem, der søger eller har brug for vores hjælp, er en af de måder, vores valg og prioritering kommer til udtryk på. Og som "Abraham" gør det klart for den lidende rige mand, giver Bibelen mere end tydelige anvisninger på, hvordan vi vælger det rette: "De har Moses og profeterne, dem kan de høre" (Luk 16,29).

Jesus lærte, at rigdommens fristelser, enten det er ønsket om at have den, beholde den eller skaffe sig den, kan drage os bort fra Guds rige, bort fra andre og gøre os selvoptagede og selvtiltrækkelige. Jesus kaldte os til først at søge hans rige og til at dele de velsignelser, vi får, med mennesker omkring os, især med mennesker i nød.

Hvordan kan du, uanset hvordan din økonomiske status er, passe på, at du ikke lader penge eller kærlighed til penge fordreje din opfattelse af, hvad en kristen bør fokusere på i livet?

Til at
tænke over

Mine mindste brødre

Ved en anden anledning blev Jesus stillet et spørgsmål, hvortil han svarede på en helt anden måde, end man måske kunne forvente. Vi finder situationen i Matt 24 og 25. Disciplene kom til Jesus og spurgte ham om ødelæggelsen af templet i Jerusalem og tidspunktet for hans genkomst (se Matt 24,1-3). I konklusionen på sit lange svar henviste Jesus til dette at give mad til de sultne, noget at drikke til de tørstige, at modtage fremmede, klæde de nøgne, tage sig af de syge og besøge dem, der er i fængsel. Han forsikrede dem om, at "når I gjorde dette – eller undlod at hjælpe – en af disse mine mindste brødre, har I gjort det mod mig" (se Matt 25,40. 45).

Dette hænger sammen med det spørgsmål, der begyndte denne undervisning. Jesus gav et billede på den sidste dom. I hele Matt 24 svarede Jesus mere direkte på disciplenes spørgsmål med tegn og advarsler om Jerusalems ødelæggelse og verdens ende; men han understregede behovet for at "våge" og leve ret i lyset af løftet om hans komme. I den første del af Matt 25 understreger historien om de kloge og tåbelige brudepiger behovet for forberedelse på et uventet eller forsinket komme. Historien om de tre tjenere fortæller om behovet for at leve ret og produktivt, mens man venter. Og så kommer lignelsen om fårene og bukkene, som handler mere specifikt om de opgaver, som Guds folk skulle være optaget af.

Matt 25,31-46

Hvad fortæller Jesus os her? Hvorfor handler dette ikke om frelse ved gerninger? Hvad lærer hans ord her om, hvad det virkelig betyder at have tro, der fører til frelse?

Jesu udtalelse om, at når vi tjener andre, gør vi det mod ham, bør forvandle alle vores medmenneskelige forhold og vores holdning. Forestil dig at være i stand til at invitere Jesus på et måltid eller besøge ham på hospitalet eller i fængslet. Jesus sagde, at når vi gør dette for mennesker i vores lokalsamfund, gør vi det mod ham. På denne måde tilbyder han os en fantastisk mulighed.

Til at tænke over

Læs, hvad Jesus sagde i Matt 25,31-46, mens du beder. Hvordan skal vi forstå tanken om, at han sidestillede sig med de sultne, de nøgne og de fængslede? Hvilket stort ansvar lægger det på os og måden, vi lever på?

Til videre studium

· Ellen White, *Jesu liv*, "Den barmhjertige samaritaner", s. 359-364; "En af disse mine mindste brødre", s. 462-467.

Lys over hverdagen, 2. bind, "Hvem er så min næste?", s. 191-206.

"Kristus nedriver adskillelsens mur, egenkærligheden, nationalismens splittende fordomme, og lærer kærlighed til hele den menneskelige familie. Han løfter menneskene ud af den snævre kreds, som deres selvskhed kræver; han afskaffer alle territoriale grænser og kunstige skillelinjer i samfundet. Han gør ingen forskel på naboer og fremmede, venner og fjender. Han lærer os at betragte ethvert menneske i nød som vores næste og verden som vores virkefelt" (Ellen White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, s. 42).

"Den gyldne regel udgør kristendommens sande ideal; alt, der ikke står mål med den, er et bedrag. En religion, der leder til en lav vurdering af mennesker, som Kristus har sat så højt, at han gav sig selv for dem, en religion, der kan føre til, at man er ligegyldig over for et menneskes behov, lidelser eller rettigheder, er en falsk religion. Ved at tilsidesætte, hvad de fattige, lidende og de syndige har krav på, viser vi os som Kristi forrædere. Når kristendommen har så lidt magt i verden, skyldes det, at menneskene smykker sig med Kristi navn, mens de i deres opførsel fornægter hans karakter" (*Ibid.*, s. 136-137).

Spørgsmål til drøftelse

1. Se på, hvad Ellen White skrev om at en tro, "der kan føre til, at man er ligegyldig over for et menneskes behov, lidelser eller rettigheder, er en falsk religion." Hvad er af størst betydning – at søge og finde "sandheden" eller at udøve praktisk kristendom?

2. Hvordan viser versene i torsdagsafsnittet os, hvad "sandheden" indeholder og indebærer?

Resumé

Jesu lære opstiller en anderledes måde at leve på for dem, som er borgere i og ambassadører for Guds rige. Idet han byggede på de gammeltestamentlige profeters grundvold, gentog og udvidede han deres fokus til at inkludere omsorg for de fattige og undertrykte og understregede, at hans efterfølgere vil leve som mennesker, der kendetegnes af medfølelse og barmhjertighed, mens de venter på hans genkomst.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Find tre-fire bibeltekster, der fremhæver, at der ikke bør være diskrimination af mennesker, hverken med hensyn til national eller etnisk baggrund, køn eller social status.
- Læs og drøft 2 Kor 8,9 sammen.

Uddybende spørgsmål

- Hvis vi skal vende den anden kind til og give vores tøj til dem, der kræver det af os, betyder det så ikke, at vi skal lade være med at blande os i, hvordan mennesker udnytter de svage – og blot koncentrere os om at blive klar til at møde Jesus, når han kommer?
- Hvem er de små i det danske samfund i dag? Hvordan kan vi hjælpe dem?

Klassens / menighedens aktiviteter

- Prøv at indsamle forslag til, hvad jeres menighed konkret kan gøre for mennesker i nød. Vælg noget, som er realistisk, altså inden for rammerne af det umiddelbart mulige!
  - Definér evt. "nød" bredt!

Personligt kristenliv

Bed for dig selv, at du må blive bedre til at acceptere og holde af mennesker, der er anderledes!

Mødet med dagligdagen

Hvilke eksempler kan du evt. finde fra verden eller samfundet omkring os, hvor diskrimination er et udpræget onde?

Til at tænke over

Arkæologiske fund fra de første kristne kirker, bygget fra omkring år 200, viser, at de havde et rum, hvor tøj og andre genstande kunne opbevares, som kunne uddeles til de fattige. Historiske kilder bekræfter, at den tidlige kristne kirke lige fra apostlenes dage uddelte mad og fornødenheder til de fattige, og at de gjorde det uden at skele til, om de nødlidende var medlemmer eller ej.